

„Spelen met taal is zeer betoverend.”

FOTO UNITED PHOTOS/PAUL VREEKER

'Taal is mijn tweede liefde'

Pianist kreeg zenuwziekte en werd schrijver * Testen of woorden net zo veel raken als noten * Een reisboek over momenten waarin de tijd zich oprekt * 'Ik wil mijn eigen aard verwezenlijken'

Anouk Kragtwijk
a.kragtwijk@hollandmediacombinatie.nl

Haarlem * Jarenlang beroerde toppianist en Haarlemmer Bastiaan Brink zijn publiek met noten. Totdat het noodlot hem de ziekte focale dystonie gaf waardoor hij zijn vingers niet meer goed kon aansturen. Hij werd schrijver en schreef het boek 'Sporen naar de horizon'. Het boek gaat over de wereldreis die Brink maakte nadat de ziekte bij hem werd geconstateerd. Een jaar lang bereisde hij landen als Nepal, Mongolië, Japan, Nieuw-Zeeland, Fiji, Peru, Bolivia en Chili. „Ik wilde testen of ik met woorden net als met noten zingende momenten kan creëren.” Bastiaan de Vries geeft morgenmiddag een lezing over het boek in boekwinkel H. De Vries. Als 9-jarig kind had Brink een visioen. Hij wilde meerdere levens in één leven stoppen. Tien jaar pianist zijn, tien jaar werken als schrijver, vijf jaar als poppenmaker aan de slag en vijf jaar iets goeds voor de wereld. Zijn belangrijkste doel: de verwezenlijking van zijn eigen aard via kunstvormen. **Je werd allereerst pianist. Waarom?** „Ik kon eerder piano spelen dan praten. Voordat ik naar bed ging als kind, speelde mijn moeder piano en mij is verteld dat ik die stukken de volgende dag naspeelde. Ik componeerde ook. Op mijn negende vroegen mijn ouders of ik les wilde krijgen. Ik vroeg me af waarom. Toen zeiden ze dat ik dan ook stukken van andere mensen zou kunnen spelen. Dat vond ik wel een goed idee.” **Is dat de juiste volgorde geweest?** „Ja. Componist ben je van nature.

Je kunt op een gegeven moment wel ingewijd worden in bepaalde tradities, maar zo iets mist toch oorspronkelijkheid. Als je een sonate componeert kun je de nootjes op een bepaalde manier invullen zodat het een sonate lijkt, maar het blijft leeg. Muziek is meer dan een vorm.”

Na de middelbare school, het Stedelijk Gymnasium in Haarlem, ben je gaan studeren, wat niet voor de hand lag.

„Een kunstenaar is toch iemand die op zichzelf gefocust is en ik wilde ook leren wat andere mensen hadden bedacht over de wereld. Ik ben filosofie, theologie en antropologie gaan studeren en ben daar in afgestudeerd. Maar muziek was en bleef mijn eerste liefde. Na mijn studie ben ik concerten gaan geven. Eerst met mijn eigen composities, later van componisten waar ik een verwantschap mee voelde waaronder Simeon ten Holt. Ik speelde graag zijn Solouiveldans. Dat is een lastig stuk. Het wringt, maar daar hou ik van. Ik zocht als pianist en componist de grenzen van het tonale universum op. Als ik daar nu op terugkijk denk ik; hoe is het mogelijk dat ik dat heb kunnen spelen? Het is zo complex en virtuoos. Alle vingers moeten razendsnel de toetsen raken en je moet tonen laten liggen. Het vraagt het uiterste van je neurologische systeem. Het is daarom niet gek dat het mis ging.”

Wat is er gebeurd?

„In 2005 speelde ik een stuk van Ten Holt voor de radio en toen merkte ik voor het eerst dat het niet goed liep. Het leek alsof mijn techniek achteruit was gegaan. Ik ging nog meer studeren, wat ave-rechts werkte. Ik legde zo te veel druk op mijn neurologische sys-

FOTO PR

teem.”

Wat gaat er fout in je lichaam?

„In onze hersenen zit het gebied dat de vingers aanstuurt. Daar zit de wijsvinger vlakbij de middelvinger. Bij mij overlappen ze elkaar waardoor bijvoorbeeld soms de middelvinger beweegt in plaats van de wijsvinger. In 2007 is de ziekte officieel geconstateerd. Ik had dertig jaar geïnvesteerd, kon eindelijk gaan oogsten en toen ging het fout. In die periode was ik zelfs bezig met een tour door Nederland. Die heb ik afgemaakt door soms maar met zes vingers te spelen.”

Heb je er tegen gevochten?

„De ellende van de ziekte is dat er periodes zijn waarin het goed gaat. Daardoor hield ik hoop. Ik heb drie jaar geprobeerd om mijn ziekte op te lossen. Ik ging iedere maand naar Berlijn naar een specialistische arts en met hem heb ik geprobeerd om een nieuwe pianotechniek aan te leren. Dat is eigenlijk te

veel gevraagd voor iemand die dertig jaar zijn techniek heeft geperfectioneerd. Ook heb ik allemaal alternatieve methodes geprobeerd. Ik weet nu alles over straling, de zuurbasis van je lichaam en bewegingstherapieën. Maar niets hielp. Na drie jaar hebben mensen ik mijn omgeving gezegd dat ik er mee op moest houden. Ik richtte mijzelf ten gronde.”

Was je boos?

„Ik was zeker boos. Ik werd iedere dag wakker met een steen in mijn maag. Ik kon het niet accepteren. Maar op wie kon ik die woede richten? Het noodlot had mijn droom afpakt. Ik heb toen vanuit die woede gezegd; wereld, toon mij dan maar waarom het leven de moeite waard is.”

Je bent toen op reis gegaan. Over die reis gaat dit boek.

„Dit boek gaat vooral over momenten die ik heb beleefd op mijn reis. Momenten van verhoogd bewustzijn, maar dat moet je niet esoterisch opvatten. Momenten waarop je inhaakt op een soort stroom waarin de tijd zich geweldig oprekt. Het is altijd van korte duur, maar als het gebeurt, dan voelt dat als een wonder. Ik beleefde die momenten vaak op het podium samen met het publiek. Het was de brandstof van mijn leven. Maar ik stond al drie jaar droog. Na die reis wilde ik niet alleen ervaren, ik wilde dit soort momenten ook creëren, net als tijdens het piano spelen. Zo kwam ik uit bij het schrijven. Taal is altijd mijn tweede liefde geweest.”

Is het moeilijker om dit soort momenten te creëren met woorden in vergelijking met noten?

„Ik wil daar eigenlijk geen uitspraak over doen. Dat wil ik aan de lezer laten. Maar woorden zijn wel

echt anders dan noten. Muziek is iets wat heel direct binnenkomt. Woorden verwijzen naar iets. Ik heb daarom lang nagedacht hoe ik die momenten moest omschrijven. Het waren prachtige ervaringen maar door woorden als 'prachtig' en 'geweldig' te gebruiken, komt het juist niet aan. Ik heb mezelf afgevraagd wat er op dat soort momenten gebeurt en ben dat gaan omschrijven. Ik ben het verscherpte bewustzijn die ik tijdens deze momenten had, in woorden om gaan zetten, zodat het lijkt dat de lezer er zelf bij is.”

Ben je zelf blij met het boek?

„Ja. Het boek is als een kind voor me. Ik zit in iedere bladzijde. Ik heb me met alles bemoeid. De kleur letters, de omslag en de foto's. Dat is vrij ongebruikelijk.”

Je klinkt verliefd. Is je tweede liefde, de taal, inmiddels je ware liefde geworden?

„Dat weet ik nog niet zeker. Het is geen minderwaardige liefde want het spelen met taal is zeer betoverend. Ik heb geprobeerd om mezelf te herscheppen en ik sta nu pas aan het begin. Maar ik ga me helemaal op het schrijven toelagen.”

Voor altijd? Of wil je ook nog je andere plannen uitvoeren?

„Als 9-jarig kind heb ik dat natuurlijk enorm onderschat. Zoveel levens leven, kan alleen als je energie krijgt van die dingen die je afmaakt. Maar ik heb een wond overgehouden aan de periode als componist en pianist. Mijn energiepotentieel is gedaald, alles kost meer moeite. Ik ben daarom nu terughoudender. Er zijn grenzen aan wat ik lichamelijk kan.”

De lezing van Bastiaan Brink over het boek 'Sporen naar de horizon' is zondag 31 mei om 12.15 uur bij H. de Vries in Haarlem.